

วัดศรีสุริยวงศ์

ชื่อแหล่ง : วัดศรีสุริยวงศ์

ที่ตั้ง : ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี

เส้นทางเข้าสู่แหล่ง : วัดตั้งอยู่ในตัวจังหวัดราชบุรี โดยตั้งอยู่บริเวณคันถนนศรีสุริยวงศ์

สภาพภูมิศาสตร์และสิ่งแวดล้อม :

สภาพภูมิศาสตร์ : สถานที่ตั้งวัดเป็นที่ราบริมแม่น้ำ ปัจจุบันอยู่กลางเมืองราชบุรี

แหล่งน้ำ : วัดตั้งอยู่ห่างจากแม่น้ำประมาณ 400 เมตร ทางด้านทิศตะวันตก

ประวัติ : สมเด็จพระเจ้าพระยาบรมมหาศรีสุริยวงศ์ สร้างขึ้นเพื่อเป็นวัดประจำตระกูลขุนนาง คือ วัดสุริยวงศาราม ซึ่งปัจจุบันนิยมเรียกกันสั้นๆว่า “ วัดศรีสุริยวงศ์ ” สมเด็จพระเจ้าพระยามหาศรีสุริยวงศ์ เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งเป็น ผู้สำเร็จราชการแผ่นดินในรัชกาลที่ 5 ท่านได้มาสร้างเมืองราชบุรี เมื่อปี พ.ศ.2411 และได้สร้างวัดศรีสุริยวงศ์ขึ้นด้วยทุนทรัพย์ส่วนตัวในปี พ.ศ.2415 แล้วเสร็จเมื่อปี พ.ศ. 2421 หลังจากนั้นได้กราบบังคมทูลถวายวัดนี้ให้เป็นพระอารามหลวง พร้อมกับขอพระราชทานนามวัดและวิสุงคามสีมา พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานนามพระอารามแห่งนี้ว่า “ วัดศรีสุริยวงษาราม ” และพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้เป็นที่วิสุงคามสีมา ณ วันเสาร์ เดือนอ้าย แรม 8 ค่ำ ปีเถาะ เอกศก พุทธศักราช 2422 แล้วทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯให้พระครูอุดมบัณฑิต (อ่อน) จากวัดพิชัยญาติการามาเป็นเจ้าอาวาสรูปแรก

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงร่วมพระราชทานเงินสมทบ ในการปฏิสังขรณ์วัดศรีสุริยวงศ์ ด้วยคั้งในวันพุธ เดือนยี่ ขึ้น 5 ค่ำ ปีเถาะ เอกศกจุลศักราช 124 (พ.ศ.2422) ซึ่งตรงกับวันคล้ายวันสมภพของสมเด็จพระยาฯรัชกาลที่ 5 ได้พระราชทานเงินแก่สมเด็จพระเจ้าพระยาฯเป็นจำนวน 50 ชั่ง เพื่อนำไปใช้ในการปฏิสังขรณ์ หรือสร้างสิ่งใดในพระอารามแห่งนี้ตามสมควรด้วยพระราชศรัทธายินดี

หลักฐานทางด้านโบราณคดี :

พระอุโบสถ ลักษณะสถาปัตยกรรมเป็นศิลปะตะวันตก แบบกอธิค (Gothic) ตามความนิยมของสมเด็จพระยาบรมมหาศรีสุริยวงศ์ พระอุโบสถเป็นตึกแบบฝรั่งก่ออิฐถือปูน หลังคาเครื่องไม้มุงกระเบื้อง เครื่องล้าของปูนปั้น ซ่อฟ้าเป็นรูปเศียรนาค หน้าบันพระอุโบสถปูนปั้นรูปตราสุริยะมีฉัตร 7 ชั้นอยู่ด้านข้างทั้งสองข้าง และตรงกลางเป็นรูปช้างสามเศียรรองรับตราสุริยะ มีหลังคาปีกนกยื่นออกมาทั้งสี่ด้านรองรับด้วยเสากลมหัวเสาแบบคอรินเทียน ประกอบด้วยช่องอาร์คโค้งในตอนบน ตัวเสามีลวดลายแบบหินอ่อน ที่มุมทั้งสี่ระหว่างเสาคือผนังทึบ ตอนบนเจาะเป็นช่องแสงรูปวงกลม ผนังพระอุโบสถทั้งสี่ด้านทำเป็นลายหินอ่อนสีน้ำตาลทั้งด้านใน และด้านนอก ผนังสกัดด้านหน้า 2 ประตู ชุ่มประตูปรูปหน้าจั่วมีลวดลายรูปนกยูงและดวงอาทิตย์ ผนังด้านข้างมีช่องหน้าต่างด้านละ 5 บาน ชุ่มหน้าต่างเป็นรูปสามเหลี่ยม หน้าจั่วมีลวดลายรูปดาวเปล่งรัศมี ผนังด้านในใต้ขอบหน้าต่างประดับกระเบื้องลายครามโดยรอบ บนเพดานประดับด้วยลวดลายปูนปั้นทาสีแบบลายเทศ พระอุโบสถตั้งอยู่ภายในกำแพงแก้วเดียว

โบสถ์ ลักษณะเป็นโบสถ์ปูนปั้นรูปดอกบัว ยอดส่วนบนแหลมเท่ากันหมดทั้งสี่ด้านมีการตกแต่งเป็นเส้นนูนบริเวณตรงกลาง และขอบของแต่ละด้าน โบสถ์ลักษณะนี้เป็นที่นิยมมากในสมัยรัชกาลที่ 4

กุฏิสงฆ์ ลักษณะเป็นตึกแบบฝรั่งสูงก่ออิฐถือปูน 2 ชั้น หลังคาเครื่องไม้มุงกระเบื้องทรงปั้นหยา มีระเบียงโปร่งโดยรอบ ชั้นล่างก่ออิฐถือปูน เสากลมส่วนบนเป็นอาร์คโค้ง แบ่งออกเป็นสามช่องด้านข้างทึบมีการเจาะเป็นช่องวงกลม ตรงกลางโค้งมีทางเข้าเป็นรูปวงโค้ง กุฏิสงฆ์ลักษณะนี้มีอยู่ด้วยกันจำนวน 2 หลังอีกหลังหนึ่งเป็นอาคารก่ออิฐถือปูนสองชั้นหลังคาทรงปั้นหยาเครื่องไม้มุงกระเบื้อง ชั้นล่างมีช่องลมเป็นช่องสี่เหลี่ยมเล็ก ๆ มีบันไดทางขึ้นด้านหน้า

เจดีย์ทรงระฆัง ตั้งอยู่ด้านหลังพระอุโบสถ ลักษณะเป็นเจดีย์ก่ออิฐถือปูนสูงประมาณ 5 เมตร ฐานเจดีย์ยกสูงเป็นรูปแปดเหลี่ยม ด้านนอกมีเสาแบบคอรินเทียนประกอบด้วยช่องอาร์คโค้งประดับสูงประมาณ 2.50 เมตร องค์เจดีย์ทรงระฆังสูงประมาณ 2.50 เมตร ตั้งอยู่บนฐานแปดเหลี่ยมอีกชั้นหนึ่ง

ชุ่มประตูและกำแพงวัด ลักษณะของชุ่มประตูเป็นทรงโค้ง ด้านบนมีลวดลายปูนปั้นรูปเด็กฝรั่ง ด้านหน้าตกแต่งด้วยลวดลายปูนปั้นและเสากลมด้านละ 3 เสา ตรงกลางมีชิวัดศรีสุริยวงศ์และลวดลายสามเหลี่ยมหน้าจั่ว ที่ขอบของวงโค้งมีลวดลายปูนปั้นรูปดวงอาทิตย์

การกำหนดอายุสมัย : กรุงรัตนโกสินทร์ (รัชกาลที่ 5 พุทธศักราช 2415)

การประกาศขึ้นทะเบียน : ยังไม่ได้รับการขึ้นทะเบียน

รูปแบบของแหล่งโบราณคดี : ศาสนสถานมีการใช้ประโยชน์

วันที่ปฏิบัติงาน : สำรวจ 12 ก.ย.39 บันทึก 12 ต.ค.39

ผู้สำรวจ/บันทึกข้อมูล : นายเดชา สูดสว่าง

สำนักศิลปากรที่ 1 ราชบุรี

หน้า ๒

เล่ม ๑๑๘ ตอนพิเศษ ๘๘ ง ราชกิจจานุเบกษา ๑๐ กันยายน ๒๕๔๔

ประกาศกรมศิลปากร

เรื่อง ขึ้นทะเบียนและกำหนดเขตที่ดินโบราณสถาน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑ แห่งพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ อธิบดีกรมศิลปากร จึงประกาศขึ้นทะเบียนและกำหนดเขตที่ดินโบราณสถานในเขตท้องที่จังหวัดราชบุรี และสมุทรสาคร ดังนี้

๑. โบราณสถานวัดเทพอาวาส ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี พื้นที่โบราณสถานประมาณ ๒ ไร่ ๒ งาน ๕๓ ตารางวา

๒. โบราณสถานวัดศรีสุริยวงศาราม ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี พื้นที่โบราณสถานประมาณ ๑ ไร่ ๑ งาน ๒๐ ตารางวา

๓. โบราณสถานหมายเลข ๑ เมืองคูบัว ตำบลคูบัว อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี พื้นที่โบราณสถานประมาณ ๑ ไร่ ๒ งาน ๒๕ ตารางวา

๔. โบราณสถานหมายเลข ๘ เมืองคูบัว ตำบลคูบัว อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี พื้นที่โบราณสถานประมาณ ๒ ไร่ ๑ งาน ๕๖ ตารางวา

๕. โบราณสถานหมายเลข ๓๑ เมืองคูบัว ตำบลเกาะศาลพระ อำเภอวัดเพลง จังหวัดราชบุรี พื้นที่โบราณสถานประมาณ ๓ งาน ๑๕ ตารางวา

๖. โบราณสถานหมายเลข ๓๓ เมืองคูบัว ตำบลเกาะศาลพระ อำเภอวัดเพลง จังหวัดราชบุรี พื้นที่โบราณสถานประมาณ ๒ ไร่ ๑ งาน ๖ ตารางวา

๗. โบราณสถานหมายเลข ๔๔ เมืองคูบัว ตำบลเกาะศาลพระ อำเภอวัดเพลง จังหวัดราชบุรี พื้นที่โบราณสถานประมาณ ๑ ไร่ ๘๘ ตารางวา

ภาพประกอบ:

พระอุโบสถวัดพระศรีสุริ

หน้าบันพระอุโบสถ วัดพระศรีสุริยวงศ์

เจดีย์ทรงระฆัง วัดพระศรีสุริยวงศ์

ซุ้มประตูทางเข้าวัดพระศรีสุริยวงศ์